

Bijlage bij raadsvoorstel

Wijzigingen ten opzichte van de model-gedragscodes

- Er zijn twee model-gedragscodes, één voor bestuurders en één voor volksvertegenwoordigers. In Weert is ervoor gekozen de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor integer handelen uit te drukken door het vaststellen van één gedragscode voor zowel volksvertegenwoordigers (raadsleden en commissieleden), als bestuurders (wethouders en burgemeester).
- Omdat integriteit vooral te maken heeft met bewustwording en alert blijven en veel minder met het door middel van regels proberen te anticiperen op allerlei praktijksituaties is er gekozen voor het vaststellen van een beknopte gedragscode. Integriteit moet een onderdeel van iemands persoonlijkheid zijn en is niet met regels en voorschriften op te leggen of af te dwingen. Vanuit dit uitgangspunt en vanwege de noodzakelijk geachte deregulering zijn overbodige en bureaucratische bepalingen uit de model-gedragscodes niet overgenomen.
- De gedragscode is van overeenkomstige toepassing op leden van gemeentelijke commissies, niet zijnde raadsleden, bestuurders en ambtenaren. Het model bevat geen regeling op dit punt.
- Het model verwijst alleen naar de kernwaarden; in voorliggende gedragscode worden deze expliciet genoemd. De volksvertegenwoordigers en bestuurders dragen hiermee positief en actief uit voor welke waarden zij staan.
- Het model voor raadsleden bevat geen bepalingen meer over het registreren van financiële belangen en de zgn. draaideurconstructie. Het model voor burgemeester en wethouders bevat enkel geen bepaling meer over het registreren van financiële belangen. Niet duidelijk is waarom niet. De Handreiking integriteit van politiek ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen gaat hier immers wel uitgebreid op in. Vanwege het belang van deze bepalingen zijn ze in voorliggende gedragscode wel opnieuw opgenomen.
- Het model schrijft m.b.t. nevenfuncties alleen een registratieprocedure voor. Voorheen was bepaald dat raadsleden en bestuurders geen nevenfuncties (al dan niet uit hoofde van het ambt) mogen vervullen waarbij sprake is of kan zijn van strijdigheid met het belang van de gemeente. Een dergelijke bepaling wordt echter wel van belang geacht en is daarom opnieuw opgenomen.
- De model-gedragscode voor raadsleden bepaalt bij excursies, evenementen en buitenlandse reizen dat deze binnen een week na deelname moeten worden gemeld bij de griffier en burgemeester en wethouders invitaties voor excursies, evenementen en buitenlandse reizen voor rekening van anderen dan de gemeente vooraf ter bespreking voorleggen aan het college. Voorheen was voor reizen van een raadslid in binnen- en buitenland op uitnodiging van derden toestemming van de raad nodig. In voorliggende gedragscode is ervoor gekozen de verantwoordelijkheid geheel te laten bij de volksvertegenwoordiger/bestuurder zelf. Het enige dat van belang is, is dat hij zich niet laat beïnvloeden door het aanvaarden van uitnodigingen (op kosten) van derden.
- Tot slot zijn bepalingen over de citeertitel, intrekking oude gedragscodes en inwerkingtreding nieuwe code opgenomen. Het model bevat deze artikelen niet.

Wijzigingen ten opzichte van de gedragscodes uit 2003

- De gedragscodes uit 2003 betroffen drie aparte codes, voor de burgemeester, voor de wethouders en voor de raads- en commissieleden. Onderhavig voorstel bevat slechts één code.
- De gedragscodes uit 2003 bevatten 7 normen voor het functioneren in algemene zin. Voorliggende code bevat aanzienlijk meer kernwaarden. De beginselen voor goed openbaar bestuur uit de Nederlandse code voor Goed Openbaar Bestuur (van 23 juni 2009) zijn integraal opgenomen. Zij vormen de basis voor de model-gedragscode. De volksvertegenwoordigers en bestuurders vinden het belangrijk juist deze waarden expliciet, positief en actief uit te dragen.

- Analooq aan de landelijke regeling is de opgave van financiële belangen voor raads- en commissieleden niet *actief* openbaar.
- Bij nevenfuncties van raads- en commissieleden moet voortaan ook worden vermeld of deze uit hoofde van het raadslidmaatschap/ commissielidmaatschap worden vervuld.
- De bepaling dat de kosten die een raadslid, de burgemeester of een wethouder maakt in de vervulling van een q.q.-nevenfunctie worden vergoed door de instantie waar de nevenfunctie wordt uitgeoefend is niet meer opgenomen. Dit is vanzelfsprekend en wordt doorgaans afdoende geregeld met de betreffende instantie.
- De bepaling dat een raadslid geen informatie achterhoudt is niet meer opgenomen, omdat het in het politieke debat niet op elk moment gewenst is om (verplicht) alle informatie met elkaar te delen. Dat is ter beoordeling aan het raadslid.
- In de gedragscodes uit 2003 was bepaald dat een raadslid of bestuurder niet ten eigen bate of ten bate van persoonlijke betrekkingen gebruik maakt van in de uitoefening van het ambt verkregen *informatie*. Hieronder viel zowel openbare als niet-openbare informatie. Deze bepaling is beperkt tot niet-openbare informatie. Openbare informatie is voor iedereen beschikbaar, waardoor een volksvertegenwoordiger of bestuurder niet in een voordeligere positie dan anderen verkeert.
- Omdat raadsleden geen lid van de personeelsvereniging kunnen zijn en het model geen bepaling kent omtrent het lidmaatschap van de personeelsvereniging voor burgemeester en wethouders is de bepaling daarover uit de huidige gedragscode niet meer opgenomen in de nieuwe.
- Bij het aannemen van geschenken was voorheen bepaald dat een raadslid, de burgemeester of een wethouder per relatie per jaar eenmaal een geschenk van maximaal 50 euro mocht aannemen. Geschenken bij een bijzondere gebeurtenis of met een hogere waarde dan wel frequentie mochten slechts onder voorwaarden worden aanvaard. Dit laatste is in de nieuwe code niet meer opgenomen. Geschenken met een waarde van maximaal 50 euro mogen worden behouden, geschenken met een geschatte waarde van meer dan 50 euro niet. Om praktische redenen is het verbod van het aannemen van geschenken op het huisadres geschrapt.
- Het al dan niet aannemen van uitnodigingen (op kosten) van derden wordt vooral een eigen verantwoordelijkheid van het raads- of commissielid, de burgemeester of de wethouder geacht. Er worden geen regels over opgenomen.
- De regeling omtrent declaraties is summierder geworden, omdat de rechtspositieverordening voor wethouders, raads- en commissieleden respectievelijk het Rechtspositiebesluit burgemeesters en de Regeling Rechtspositie burgemeesters hiervoor al regels bevat.
- Er is niet meer bepaald dat volksvertegenwoordigers en bestuurders een fax of pc in bruikleen kunnen krijgen. Het in bruikleen krijgen van computerapparatuur is thans in de rechtspositieverordening respectievelijk rechtspositieregeling geregeld.
- Omtrent het maken van een verslag van buitenlandse reizen, het meereizen van de partner of derden en het verlengen van dienstreizen voor privédoeleinden zijn geen bepalingen meer opgenomen. Hiermee worden de gedragscodes gedereguleerd.